Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

9.11.2020

Eduskunnan hallintovaliokunta

HE 160/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi koulutuksen korvaamisesta annetun lain sekä taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta; sisäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi koulutuksen korvaamisesta annetun lain sekä taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta. Sisäministeriö toteaa lausuntonaan asiassa seuraavaa.

Sisäministeriö pitää hallituksen esitystä kannatettavana. Sisäministeriö arvioi, ettei koulutuskorvausjärjestelmästä luopuminen tule vähentämään henkilöstön osaamisen kehittämiseen käytettyä panostusta, mutta se tulee vähentämään hallinnollista työtä.

Sisäministeriö on jo aiemmassa lausunnossaan (SMDno-2020-1446, SM2022067) todennut, että koulutuskorvauksista saatavat hyödyt ovat varsin pienet, varsinkin suhteessa hakujärjestelmän monimutkaisuuteen. Korvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien laskenta ja ohjeistus on ollut osin hyvin epäselvää ja se on aiheuttanut ylimääräistä hallinnollista työtä.

Valtion virastot ovat rakentaneet koulutuskorvauksen määrälliseen ja laadulliseen seurantaan omia hallinnollisia menettelyitä, jotka ovat olleet resurssinäkökulmasta raskaita, mutta koulutuskorvauksen saamisen edellytysten täyttymiseen velvoittavia menettelyitä. Kokonaisuuden toteuttamisen eri prosesseihin käytetyt resurssit ovat käytännössä syöneet korvauksesta saatavan taloudellisen hyödyn. Sisäministeriössä kiinnitetään huomiota henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja henkilöstölle tarjotaan koulutuksia ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Sisäministeriölle myönnetty koulutuskorvausmäärä on ollut vuositasolla noin 3 000,00 – 8 000,00 euroa. Myönnetty korvaussumma on melko alhainen, joten sillä ei ole suurtakaan merkitystä viraston henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämiselle. Lisäksi tarkasteltaessa asiaa kokonaisuutena on määrärahan siirtäminen valtion sisällä momentilta toiselle aiheuttanut koko valtiokonsernissa ylimääräistä työtä.

Sisäministeriön hallinnonalan toimialoista poliisitoimi ja Rajavartiolaitos ovat saaneet merkittäviä summia koulutuskorvausjärjestelmästä. Erityisesti Rajavartiolaitos on todennut, että saatu korvaus on ollut tarpeellinen. Kuitenkaan vuosittain kesäkuussa käyttöön saatua korvausta ei ole voitu ohjata kuluvan vuo-

Rajavartiolaitoksen esikunta, Vilhonvuorenkatu 6
PL 3, 00131 Helsinki
Vaihde 0295 421 000 | rajavartiolaitos@raja.fi | www.raja.fi

den koulutuksen käyttöön, vaan se on ohjattu muihin toimintamenoihin. Samoin poliisitoimen osalta on todettu, että koulutukseen käytetty määräraha on noussut tasaisesti vuosittain, mikä kertoo siitä, että järjestelmää on opittu hyödyntämään ja sille on ollut tarvetta. Tästä huolimatta sisäministeriö tai sen hallinnonalan virastot eivät vastusta hallituksen esitystä.

Ylläolevan perusteella sisäministeriö pitää kannatettavana valtiovarainministeriön esitystä siitä, että valtion virastot ja laitokset irtautuisivat koulutuskorvausjärjestelmästä ja että rahoitusta suunnattaisiin henkilöstön osaamisen kehittämiselle muutosturvatilanteessa. Tällä toimenpiteellä sisäministeriön näkemyksen mukaan voidaan varmistaa valtiohallinnon ja organisaatioidemme muutosjoustavuus ja toimintakyky sekä henkilöstön ajantasainen koulutustaso ja osaaminen. Muutosturvatoimenpiteiden kehittämisellä voidaan siten ylläpitää työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden virkamiesten työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten virkamiesten työmarkkinakelpoisuutta.

Henkilöstöasiantuntija Sanna Sahramo
Sisäministeriö, hallinto- ja kehittämisosasto